

PAŘÍŽSKÁ KOMUNA

JEST jedna země, jež zdá se býti bezpečnější před doktrínami bolševismu, než kterákoliv jiná země na světě. Tou zemí je Francie. Francie měla již vládu bolševismu a těch padesát let, jež od té doby uplynulo, nedovedlo úplně vyhladit vzpomínky na ty černé dny. Tehdáž ovšem doktrína tato nenazývala se bolševickou, kteréhožto jména udělili jí Rusové. Byla tehdy zvána "komunou," jménem, jímž se označuje ideální zřízení vládní, založené na sociální spravedlnosti, na svobodě, bratrství a rovnosti, pro jaké zahájili tak vynikající duchové jako Plato, More, Saint-Simon a Robert Owen.

Leč vláda "pařížské komuny," jejíž činy rozpoutaly vlny hrůzy po celém světě v roce 1871, neměla ničeho společného s teoriemi těchto poetických myslitelů a s jejich uslechlými sny. Nejednalo se o hospodářské hnutí. Bylo to hnutí čistě politické, jehož původ zabalen je záhadou, již náležitě rozluštění nikdy se nepodařilo historii. Vývoj komuny pařížské značně dle se porovnává s moderní evolucionistickou teorií. Tehdáž ve Francii došlo k pádu autokracie, k téže reakci konservativních členů společnosti k zodpovědné reprezentativní vládě, k téměř rozpoutání z hlubin společenské stavy nepřátel sociálního pořádku a k téže touze po níčení a krví, plenění, zločinu a hrůzovládě. Bolševismu podobný byl taktikám hámece organizace komuny — systém výborů a podvýborů, sloužící politickou pění mnohých národností pod rudou vlajkou anarchie.

Po kapitulaci Napoleona Třetího u Sedanu, říše francouzská, jež byla jeho vlastním útvarem, počala se rozpadávat a na její zřetelných zbudována byla Třetí Republika, proklamovaná dne 4. září roku 1870. Republikánské poslance v Paříži, shromáždění v radnici, vytvořili tehdejší prozatímní vládu pod předsednictvím generála Trochu, vojenského guvernéra kapitola. Po porážce francouzských vojsk u Sedanu došlo k obležení Paříže Němci. Pět měsíců trvalo toto obležení, bombardování a hladovění. Mezitím Bazaine se zbytek pravidelné armády se vzdal v Metzách. Paříž, obhajovaná národní gardou pod autoritou prozatímní vlády, se udržela až do 29. ledna, 1871, kdy kapitulovala. Tehož dne pak předběžné mírové podmínky byly podepsány ve Versailles.

Napoleon v březnu Němci porodovali ulicemi pařížskými a dle podmínek míru zaujali místo na dvaecet čtyři hodiny, aby ukončena byla touha Prusáků po pokolení hrůz Pařížanů. Sotvaže německá vojska vyšla z bran Paříže, vzpoura davů byla zahájena a barikády zřízeny v různých částech historického města. Nespokojené živly uznávány byly v národní gardě, do níž vrážděny byly živly nejhorší a vyvečeny vojenskými dobrodruhy ze všech zemí. Rozpouštění myslí Pařížanů po dlouhém utrpení za obležení bylo úrodnou půdou pro nespokojené agitatory, kteří volně po ulicích města hlásali nové teorie, rozsvěťující semé nespokojenosti proti nově utvořené republice, jež snažila se ze všech sil obnoviti pořádek a úctu před zákonem.

Národní garda, s výjimkou několika loyálních důstojníků a setin, brzy připojila se k davům, tvořeným většinou nespokojenou chátarou, a hnutí počalo na sebe bráti tvářnost organizované revoluce, řízené z neznámého pramene tajným výborem. Davy žen v rudých čapkách pochovoly ulicemi. Povstalec zmocnili se zbraní a střeliva a výšiny Montmartre a Pere Lechaise přeměněny byly na pravé pevnosti. Dne 18. března "komuna" byla proklamována a hrůzovláda zahájena. Z počátku nedošlo k žádnému prohlášení cílů a zásad, pro které povstaleci do odboje vstupili. Nebylo žádné viditelné hlavy hnutí. Propuklo jako založený požár, jehož podstatným duchem bylo bezohledné ničení.

Hospodářská teorie, později označená ústředním výborem komunistů, proklamovala, že Paříž má se státi "svobodným městem," jež by neuznávalo žádné

vlády, vyjímaje federace samosprávných kommun, neuznávajících žádnou ústřední autoritu. Napotom formuloval tento "ústřední výbor" určitější zásady — zrušení všech náboženství, veskerého majetku, rodiny, dědičství a dokonce i národnosti. A všechno to mělo býti provedeno ve jménu "svobody, bratrství a rovnosti" s rudou vlajkou jako viditelným symbolem.

Prozatímní vláda, jejíž sídlem byl palác ve Versailles, svolala pravidelná vojska pařížské posádky a co zbylo z loyálních kontingentů národní gardy a pokusila se zastaviti pochod nového povstání. Thiers, jenž nalézal se v čele prozatímní vlády, pokusil se použití pokojných prostředků proti revoluci, ale jeho proklamace neměla žádných výsledků. Taktiké učiněny byl pokus o dobytí Montmartre. Generál Clement Thomas a generál Lecointe zatčeni byli komunisty na ulicích a zastreleni. Byli prvními oběťmi nového pořádku, nikoliv ale posledními. Napotom krev tekla proudem na ulicích Paříže. Každého dne došlo k nějaké krvavé bitce, vraždění a plenění. Pravidelné vojsko, přemnožené sbory komunistů, kteří s bývalými národními gardisty utvořili armádu o 125.000 mužích, opatřenou dobře zbraněmi a střelivem, bylo nuceno ustoupiti do Versailles a Paříž samotná byla vydána na pospas nezákonným živlům.

Po odehodu vojska "ústřední výbor" vyšel ze svých krytů. Výzva k utvoření komuny vydána byla podivnými vůdci, doposud ve Francii neznámými. A tyto vůdci napotom postavili se v čelo komuny. Byli to dobrodruzi ze všech možných zemí, lidé, kteří na budoucnost Francie neměli žádného zájmu a kterým málo záleželo na obnovení hospodářské síly poražené a vykrvácené Francie.

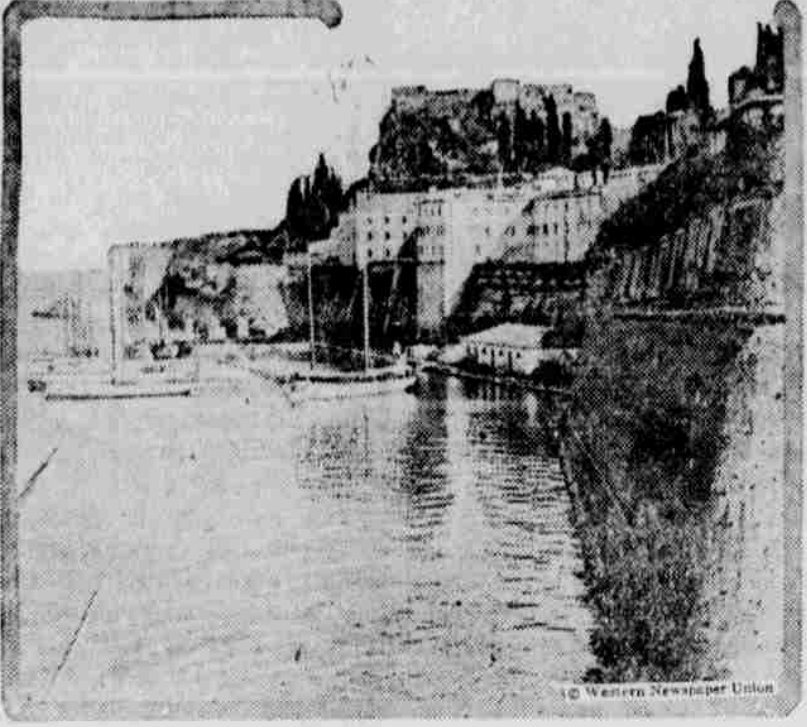
Byl mezi nimi Rigault, Ferre, Assi, Jourde, Bestlay, Lillier, Bilioray, Delescluze a Rossel, Franzozové; Dumbrowski, Charalambo, Landowski, Olinski a Pazdierski, Polkei; Capellaro, Biondetti, La Cecilia, Mizara a Moro, Italové; Ehenlaub, Thaller, Synek, Veitel a Frankel, Němci; Grosseut, Korsikan; Giorok a Grejorok, Valaši; pak několik Uhrů, Belgičanů a Portugalců. I Amerika byla zastoupena mezi těmito rudými vůdci a sice "generálem" Clusereten, jenž byl naturalizovaným Francouzem, který sloužil v občanské válce a napotom byl jedním z hlavních vojenských náčelníků komunistů.

Při volbách komuna zřídila hlavní stan v radnici a zavedla vládu výborů, z nichž každý jednal na vlastní svůj vrub. Členové těchto výborů žili v krásných pokojích starých paláců, dopřívajíce si dostatek vína a dobrých jídel v hladovělém městě. Šampaňské a silné likéry byly vždy na stole za jejich schůzí. Vzali si vše, co si přáli, plnění obchody, banky, chrámy, soukromé domy a paláce. Členové zámožných vrstev žili v nepřetržitém strachu, ježto docházelo k jejich popravě při nejmenší provokaci.

Jedním z prvních "obranářů" opatřeno bylo zatčení rukojmí, jež provázáno bylo proklamací, že za každého usmrceného komunistu popraveni budou tři z těchto rukojmí, nemějí poměr tento být přestal býti dodržován. Tisíce těchto rukojmí, sestávajících z nejmenší z kněží, civilních úředníků, žendarmů, redaktorů a jiných prominentních občanů, bylo vrženo do žaláře a každého dne — stejně jako za hrůzovlády roku 1793 — výběr jmen byl čten a jich nositelé vedeni na popravě. Jednoho dne pařížský arcibiskup George Darboy, president apelacího soudu Bonjean, představený jezuitské koleje otec Ducoudray, jakož i tři jiní vysocí duchovní hodnostáři, postaveni byli před popravě četu a zastřeleni. Mrtvoly jejich hozeny byly po popravě do nekrytého kanálu. Jiného dne všeobecné vraždění vězňů bylo nařízeno a sta z nich zastreleno bylo v celách anebo při pokusech o útek. Hromady nepohřbených mrtvol válely se po ulicích. Vozy jich házeny byly do jam a nikdo si nevzal práci, aby pokryl je hlínou.

Jedním z nejkrvavějších rudých vůdčů byl Raoul Rigault. Tento muž měl zvláštní svůj hu-

Kde Hohenzollern může se usídliti.

Villa Achilleon na ostrově Korfu, na kterou, dle časopiseckých zpráv, má v úmyslu se uchýliti bývalý německý císař Vilém. Vilém zakoupil si tuto krásnou villu v roce 1907 po smrti rakonské císařovny Alžběty, pro kterou vybudována byla v roce 1890.

mor, který učinil jej oblíbeným. Jednoho dne starý kněz předveden byl před něho před soud. "Jaké je vaše zaměstnání?" — ptal se Rigault. "Jsem služebním Boha," odpověděl kněz. "Kde bydlíte?" tážal se Rigault s úsměskem. "Všude," odpověděl kněz se zbožnou prostodivností. "Uvřzte tohoto člověka do vězení a vydejte zatýkači rozkaz na jeho pána, zvaného Boha, který nemá žádného trvalého bydliště a následovně proti zákonu žije na potulce," pravil Rigault.

Rigault odsoudil svého osobního odpírce, Gustave Chandeye, pařížského redaktora a známého republikána, k smrti. Jeho manželka a díky navštívily Rigaulta, aby prosily za život svého živitele. Na Rigaulta slzy nešťastné ženy nikterak nepůsobily. Poklepal toliko dvěkrát odsouzeného muže na rameno a prohlásil: "Mé milé dítě, brzy budeš mít poštěně viděti, jak zastřelíme tvého otce."

Všechny časopisy v Paříži byly potlačeny komunisty a nové na jejich místě založeny. Nové tyto časopisy měly podivné názvy. Mezi jinými byly to následující podivná jména: Červená čepice, Kain a Abel, Řecký oheň, Pirát, Pomsta, Rudý Prapor, Rev Lidu, Korsikan a pod. Každého dne byly vyvěšeny v Paříži plakáty s novými výnosy "ústředního výboru" anebo "výboru pro veřejnou bezpečnost." Zde je ukázka jednoho takového prohlášení:

"Pařížané! Od zápasu, který jsme zahájili, nemůže býti upuštěno, poněvadž jedná se o zápas mezi minulostí a přítomností, mezi svobodou a despotismem, mezi rovností a monopolem, mezi bratrstvím a otroctvím. Do zbraní! Necht Paříž se naplní barikádami a za těmito improvizovanými valy necht zní její válečné volání! Obětně dlužba ulic! — Dlužníci, sloužte za nový prostředek obrany, mohou býti vyneseny na hal-kony. Necht Paříž, Paříž revoluce, Paříž velkých činů, vykoná svoji povinnost! Komunisté pak vykonají povinnost svoji."

Posledě nadešel den obrátu. Po dlouhých odkladech a vyčkávání Thiers, náčelník republikánské

vlády ve Versailles, shromáždil silnou armádu, utvořenou z vrátilých se zajatců z Met a Sedanu, jakož i zbytků pravidelného vojska. Postavil v čelo této armády generála MacMahon, nařídil obležení komunistické Paříže. Německá armáda v té době nacházela se ještě v celém okolí města, nečinila a lhostejná, klidně vyčkávající, jak vše dopadne. Mezitím došlo k rozporům mezi komunisty samotnými a jednotliví vůdci počali odsuzovati a vražditi se vzájemně. Počátkem května valy města byly dobyty útokem a armáda MacMahonova pak vstoupila do města. Armáda do- bývala ulici za ulicí, barikádu za barikádou. Byly svedeny prudké boje a ulice Paříže znovu pokropily se krví. Komunisté kladli houževnatý odpor. I ženy a děti byly jimi vyzbrojeny a postaveny na barikádě. Tisíce jich bylo zastřeleno v nerovném boji s organizovaným vojskem. Komunisté, vidouce, že jejich věc jest prohrána, rozhodli se zničit město. Sorganizovali bandy "petrolejníků," tvořené většinou ženami, a poslali je do různých částí města, aby zapálily veřejné budovy.

Armáda MacMahonova, postupující v polokruhu, v mnohých místech zastavena byla požáry, které rozpoutaly se na všech stranách, aby vyvreholily hrůzu, která vládla v Paříži po několik týdnů. Radnice, palác spravedlnosti, Tuillerie a jiné starožitné a krásné budovy proměněny byly v zříceniny a čtvrt po čtvrti krásného města ničena byla plameny. Armáda MacMahonova však nezastavila se na svém postupu. Mstila se krví za krev. Dvaecet tisíc komunistů — mužů, žen i dětí — bylo pobito a více ještě poraněno.

Komunisté kladli zoufalý odpor do posledka. Na poslední odpor se postavili na výšině Pere Lechaise, jakož i na starožitném pahorku Montmartre, kde rudá revoluce vzala svůj počátek. Tyto poslední bašty komunistů dobyty byly po krvavém boji a tisíc komunistů zajato. Většina vůdčů byla buďto usmrcena v pouličních bojích anebo zajata a odsouzena k smrti. Mnozí z nich v přestrojení přehli za hranice a nale-

zli útolek v různých zemích. A na troskách komuny Třetí Republiky, nejsilnější a nejtrvalejší vláda, jakou Francie měla od první revoluce, byla vybudována.

Z DEJIN PORÝNÍ

OKOLNOST, že američtí vojáci utábořili se v provincii na západ od řeky Rýna, vyvolala zájem o tuto krásnou oblast, jež ve světové historii hrála důležitou roli. Větší část oblastí na západ od moeného tohoto toku nevrátil se pod teutonské jařmo. Francie získá zpět Elasko a Lotrinsko a její rozloha přiblíží se oně staré Galie za dnů Julia Caesara. Snad i Lucembursko připojeno bude říši francouzské. Tím Francie získá několik tisíc čtverečních mil krásného a bohatého území, čímž náležitě bude odškodněna za velké utrpení ve světové válce.

Nejllepší vinná réva daří se na výhodných svazích řeky Rýna, které nepochybně zůstanou součástí komunně německé federální republiky, anebo stanou se částí jihoněmecké republiky, rozhodnou-li se katolické země Bavorsko, Wurfembursko a Bavorsko utvořiti takovou spolu s německým Rakouskem. Z tohoto východního Porýní přicházejí proslulá rýnská vína, Stenberské a Johanniskurské, jakož i jiná, mající pověst světovou. Nieměně vinné révě se daří znamenitě i na břechu západním, najmě v údolí řeky Moselle. Moselské vína zápasí o popularitu u labužníků s víny východnorýnskými.

Leč není to pouze vinařský průmysl, jenž je základem zámožnosti a blahobytu těchto oblastí. Je to minerální bohatství Porýní, jež položilo základ k velké zámožnosti těchto krajů, a oblast porýnská stala se za minulá tři desetiletí jednou z nejdůležitějších průmyslových částí Německa. Před válkou bydlelo v porýnských provinciích jižně sedm milionů obyvatel, z nichž dobré dvě třetiny bylo katolíků a méně než třetina protestantů. Toliko padesát pět tisíc lidí žilo v této oblasti. Je to jedna z nejlidnatějších částí německé říše, ježto připadá tu 600 osob na jednu čtvereční míli.

Historie Porýnské provincie jako oddělené oblasti datuje se toliko do roku 1815, kdy utvořena byla z celé řady drobných vévodství, svobodných měst a téměř celého sta slechtických a klášterních panství. Krása těchto krajů lákala turisty všech národů. Sami němečtí básníci, zahrnuje v to takové duchy jako Goethe-a a Schillera, opěvovali Porýní ve svých básních a poněvadž v jedné době plody těchto básníků překládaly se horečně do všech jazyků světových, zprávy o krásách tohoto kraje pronikly do celého světa. Amerika sama v době míru posílala do Porýní tisíce turistů každého roku a neúpochyby o tom, že tyto kraje nadále budou lákati k sobě obdivovatele přírodních krás.

Není to germánská kultura, jež zírá se starožitných staveb a hradů v Porýní. Kultura románská vtiskla jim svoje známky a i básníci němečtí opěvovali krásy břehů Rýna jako dýšeící zkazkami veliké doby románské, jež tolik znamenala pro obrodu umění západní Evropy. Od dob Caesara Porýní hrálo důležitou roli v historii.

Němečtí básníci romantické školy sem zazjžděli pro své inspirace.

Řeka Rýn je 1.500 mil dlouhá a má mnoho přítoků, přes to však její koryto není tak široké, na jaké uvyklí jsme v Americe. Celtické kmeny původně obývaly celé údolí, ale byly z nich vytlačeny dobovavými kmeny teutonskými, které zaplavily území toto podobným způsobem jako v moderní historii zaplavily Belgii a severní Francii. Teutonská duše nezjemnila za ta dvě tisíciletí.

Nieměně skutečná historie Porýnska počíná s příchodem Římanů. Po dvě století Porýní tvořilo překážkové území mezi římskou říší a severním barbarstvím. Teutonské hordy na konec však zaplavily tento krásný kraj a zničili mnoho památek na římské doby. Když pak Charlemagne zřídil svůj kapitol v Aix-la-Chapelle, které nechal za na Rýnu, nová a lepší éra byla zahájena a v době středověké, zakládaje svou kulturu na zbytcích římské civilizace, Porýní bylo nejosvětlejší částí Evropy.

Přítelbátá válka a smlouva Westfálská, kterou Elasko přičleno bylo Francii, znamenaly počátek nesnází, jež skončeny byly teprve v minulých dnech. Francie měla tehdy stejně jako dnes spravedlivý nárok na tuto provincii, která duchem i civilizací tíhne k románské Francii. Napoleon uskutečnil Caesarův sen, neboť v roce 1801 připojil Porýnsko opět k Francii.

Vídeňský kongres v roce 1815 vrátili dolejší část údolí Rýna Německu, ponechav Elasko a Lotrinsko Francii. To bylo příčinou prusko-francouzské války v letech 1870—1871. Prusko urvalo znovu obě tyto provincie Francii.

Není o tom sporu, že příští mírový kongres vrátí Elasko a Lotrinsko zpět Francii. Snad i Lucembursko a část staré Porýnské provincie případně této zemi. Elasko a Lotrinsko nikdy nedovedlo se správcem s německým jařmem a bude-li toto území připojeno k Francii, splněno bude přání většiny obyvatel těchto provincií.

ZÁMEK ACHILLEON

PRCHNUV z vlastní své země, která jej zavrhlá pro neštěstí, které na ni uvalil rozpoutáním světové války, a jsa nevitáným hostem v Holandsku, bývalý německý císař touží po oddechu v některém místě, kde bezpečně byl by před spravedlivou zlobou těch, kteří jeho vinou tolik byli nuceni vytrpět. Časopisecké zprávy v minulých dnech oznamily, že takový útulek donáš naléztí na ostrově Korfu v zámku Achilleon, jedné z nejkrásnějších staveb jižní Evropy.

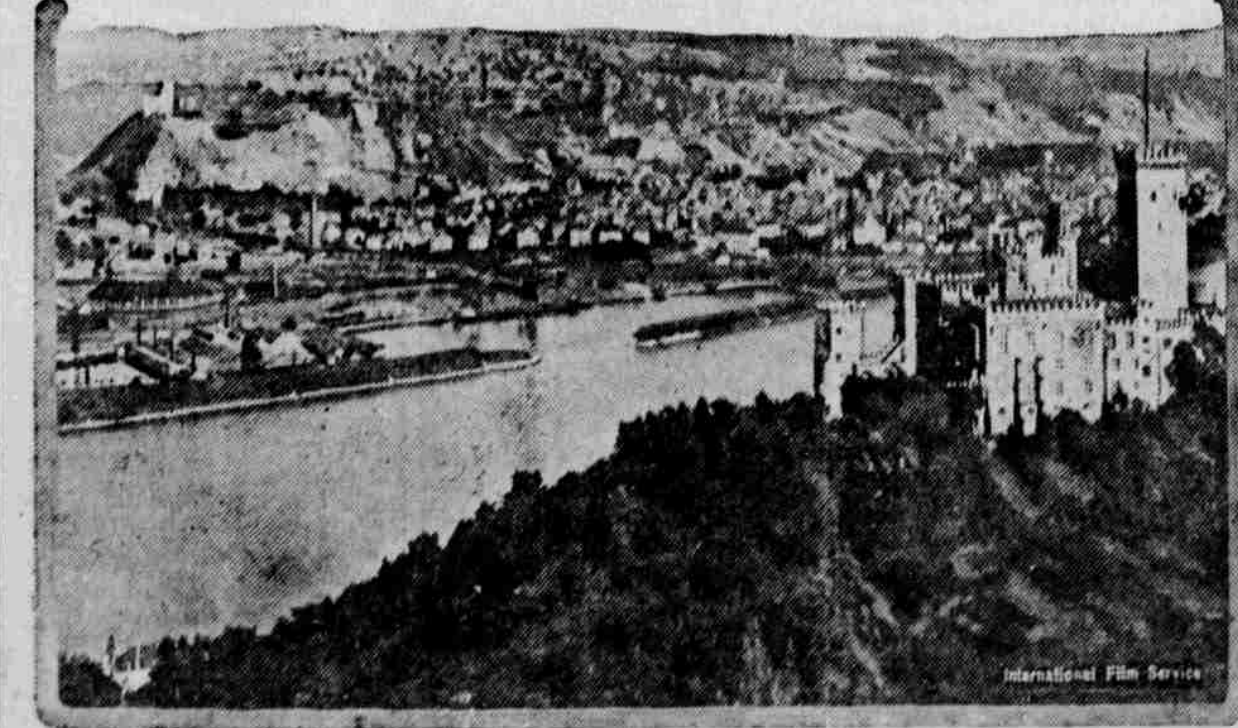
Ostrov Korfu, jenž v minulosti byl znám jako hlídka ionického moře, kolonizován byl Korinťany v roce 734 před Kristem. Od té doby znamenal válečnou kořist v každém boji, jenž rozpoutal se na východě a jihu Evropy, hlavně o sverchovanost v moři Adriatickém. Athény, Řím, Byzance, Benátky a Caíhrad vlastnily postupně tento ostrov a asi před stoletím připojen byl k modernímu Řecku.

Když na rakonskou císařovnu Alžbětu dolehl těžký smutek v důsledku sebevraždy korunního prince Rudolfa, poslána byla na ostrov Korfu k odzdravení. Zde pak nechala si zbudovati krásný palác, který pojmenovala Achilleon. Zbudován byl z mramoru oslepující bělostí, jaký toliko Italie a Recko mohou opatřiti, a může býti viděn jako jasný bod od moře na vzdálenosti mnoha mil. Krásné sady obklopují toto skvělé dílo moderního stavitelského umění.

Rada nádherných soch zdobí ne- toliko park, ale i palác samotný, vyzdobený skvostnými nástěnnými malbami, freskami, řezbářskými pracemi nejpřednějších mistrů a ozdobami, jež osvětlovány jsou elektrickým světlem. Je to jedna z nejnákladnějších staveb Evropy, připomínaje svým leskem na nádherné známky, jež francouzští Bourboni stavěli svým milenkám. Po smrti císařovny Alžběty palác připadl bavorské princezně Leopoldě. Bývalý císař zakoupil jej od ní v roce 1907 a často sem zazjžděl před válkou.

Poslední důležitá konference konala se tu v roce 1911, kdy králové řecký a belgický navštívili tento ostrov.

Jedno z porýnských měst, zabraných americkou armádou.

Obrázek tento poskytl uje představu o krásě břehů Rýna. Je to město Stolzenfels, jež zaujato bylo Třetí americkou armádou.